

HAMSHIRALIK ISHINI O'QITISHDA ZAMONAVIY INTERAKTIV METODLARNI QO'LLASHNING AHAMIYATI

*Olmaliq Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumining Onalik
va bolalikda hamshiralik ishi kafedrasining mutaxassislik fani o'qituvchisi*
Tashpulatova Maftunaxon Dilshod qizi

Kattalarda hamshiralik ishi kafedراسi mutaxassislik fani o'qituvchisi
Jumayeva Kumushoy Alisherovna

Аnnotatsiya: hamshiralik sohasida bilim va ko'nikmalarni samarali egallash uchun zamonaviy interaktiv metodlardan foydalanish katta ahamiyatga ega. Bu metodlar o'quv jarayonini yanada qiziqarli, faol va samarali qiladi hamda amaliy ko'nikmalarni mustahkamlashga yordam beradi. Zamonaviy interaktiv metodlar (simulyatsiya, virtual laboratoriyalar, video taqdimotlar, guruh muhokamalari, rol o'yinlari) o'quvchilarning diqqatini oshiradi, ularni faol ishtirok etishga undaydi va nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog'lash imkonini yaratadi.

Калит so'zlar: hamshiralik, o'qitish, zamonaviy metodlar, interaktiv metodlar, simulyatsiya, virtual laboratoriya, rol o'yinlari, amaliy ko'nikmalar, ta'lim samaradorligi, kasbiy tayyorgarlik, pedagogika, ta'lim sifatini oshirish.

Аннотация: в сфере сестринского дела использование современных интерактивных методов имеет большое значение для эффективного усвоения знаний и навыков. Эти методы делают учебный процесс более интересным, активным и результативным, а также способствуют укреплению практических умений. Современные интерактивные методы (симуляция, виртуальные лаборатории, видеопрезентации, групповые

обсуждения, ролевые игры) повышают внимание обучающихся, побуждают их к активному участию и создают возможность связывать теоретические знания с практикой.

Ключевые слова: сестринское дело, обучение, современные методы, интерактивные методы, симуляция, виртуальная лаборатория, ролевые игры, практические навыки, эффективность обучения, профессиональная подготовка, педагогика, повышение качества образования.

Annotation: *in the field of nursing, the use of modern interactive methods is of great importance for the effective acquisition of knowledge and skills. These methods make the learning process more engaging, active, and efficient, while also helping to strengthen practical skills. Modern interactive methods (simulation, virtual laboratories, video presentations, group discussions, role-playing) increase students' attention, encourage their active participation, and create opportunities to link theoretical knowledge with practice.*

Key words: *nursing, teaching, modern methods, interactive methods, simulation, virtual laboratory, role-playing, practical skills, learning effectiveness, professional training, pedagogy, improving education quality*

Kollej o'qituvchilari bugungi kunda turli pedagogik texnologiyalardan foydalanmoqda. Eng ko'p qo'llaniladigan texnologiyalarga quyidagilarni misol qilib keltirishimiz mumkin:

- 1) hamkorlikda o'rganish,
- 2) simulyatsiya texnologiyasi,
- 3) axborot texnologiyalari va immersion texnologiyasi.

O'quvchini jamoada ishlashga va har doim bir-biriga yordam berishga tayyor bo'lishga o'rgatish uchun hamkorlikda o'rganish qo'llaniladi. O'quv guruhi 2-3 kishidan iborat kichik guruhlariga bo'lingan holatda olib borish usulida ham ijobiy natijalarga olib kelishi mumkin. Bunday holatlarda guruh bilan ishlash jarayonida quyidagi jhatlarga e'tibor qaratish zarur:

1) har bir o'quvchi muvaffaqiyatga erishish uchun teng imkoniyatlarga ega bo'lgan ushbu guruh vazifasini hal qilish uchun har bir talabanning individual javobgarligi inobatga olinadi.

2) vazifani echish jarayonida natijalar boshqa kichik guruhlar bilan almashiniladi va umumiy echim ishlab chiqiladi.

3) birgalikda ishlash jarayonida barcha materiallarni o'zlashtirishga erishiladi. Yuqoridagi usul va vositalardan tashqari simulyatsiya texnologiyasi bugungi kunda o'quvchilarda bemorga zarar etkazish xavfisiz keng ko'lamli kompetentsiyalarni rivojlantirish uchun sharoit yaratishda etakchi hisoblanadi. Tibbiyot ta'limida simulyatsiya (tashqi ko'rinish, da'vo) - bu biologik, mexanik, elektron, virtual modellar qo'llaniladigan klinik vaziyatni yoki yagona fiziologik tizimni taqlid qilish, real modellashtirishga asoslangan amaliy ko'nikma va ko'nikmalarni o'rgatish va baholash texnologiyasi hisoblanadi. Shu bilan birga bu usullarda asbob-uskunalar bilan ishlash, jamoada ishlash ko'nikmalari oshirilmoqda. Hamshiralik ishi asoslari o'qituvchilari hamshiralik aralashuvini amalga oshirish, hamshiralik manipulyatsiyasi algoritmlarini o'z ichiga olgan multimedia vositalarini qo'llash orqali, bu yerda ularni amalga oshirishning barcha bosqichlari ish joyidagi xavfsizlik elementlari bilan mantiqiy ketma-ketlikda taqdim etiladi. O'quvchilar bilan tezda fikr almashish, ularning bilimlariga tuzatishlar kiritish va har bir darsga tayyorgarlikni rag'batlantirish imkonini beruvchi test nazorati topshiriqlari ham mavjud. Shu bilan birga, bu vaqtni tejaydi, bilimlarni nazorat qilishda hissiy stress darajasini pasaytiradi. Hamshira — o'rta ma'lumotli tibbiyot xodimi. Davolash-

profilaktika muassasalarida hamshira vrach yordamchisi bo‘lib, u bilan hamkorlikda ish olib boradi. Hamshira bemorlarni parvarish qilish, haroratni o‘lchash, dori tarqatish, davolash muolajalari (kompres, gorchichnik qo‘yish va hokazo) va boshqa vazifalarni bajaradi. Hamshiralalar turli tibbiyot muassasalari (kasalxona, poliklinika, dispanser, sanatoriy va boshqalar)da, shuningdek, yasli va bolalar bog‘chasida xizmat qiladi. Hamshiralikka tibbiyot kollejarida o‘qitiladi. Toshkent pediatriya tibbiyot instituti, Toshkent tibbiyot akademiyasi hamda boshqa tibbiyot oliy ta‘lim muassasalarida alohida fakultet mavjud bo‘lib, unda oliy ma‘lumotli hamshiralalar tayyorlanadi.

Hamshiralik ishini o‘qitish — bu hamshiralik sohasida professional malakalar, nazariy bilimlar va amaliy ko‘nikmalarni egallash jarayonidir. Ushbu ta‘lim tizimi sog‘liqni saqlashda muhim rol o‘ynaydigan malakali kadrlarni tayyorlashga yo‘naltirilgan bo‘lib, nafaqat tibbiy yordam ko‘rsatish, balki bemorlar bilan muloqot qilish, ularning huquqlarini himoya qilish va sog‘lom turmush tarzini targ‘ib qilish kabi ko‘plab vazifalarni o‘z ichiga oladi.

Hamshiralik ishini o‘qitishning asosiy jihatlari.

- Nazariy bilimlar.

Hamshiralik sohasidagi biologiya, anatomiya, fiziologiya, farmakologiya, epidemiologiya kabi asosiy fanlar o‘qitiladi. Bu bilimlar kelajakdagi amaliy ishlar uchun mustahkam zamin yaratadi.

- Amaliy ko‘nikmalar.

Talabalar jarrohlik ko‘rsatmalar, in‘ektsiyalar, dori berish, bemorlarni to‘g‘ri parvarishlash kabi ko‘nikmalarni o‘rganadilar. Amaliy mashg‘ulotlar real ish sharoitini taqlid qiluvchi laboratoriyalar va klinik bazalarda o‘tkaziladi.

- Axloqiy va kasbiy madaniyat.

Hamshiralik sohasida axloqiy prinsiplar, bemorlar bilan hurmatli munosabat, kasbiy etikani tushunish va amal qilish juda muhim hisoblanadi.

- Interaktiv ta'lim metodlari.

Zamonaviy ta'lim jarayonida interaktiv metodlar – simulyatsiyalar, guruh ishlari, virtual treninglar – keng qo'llaniladi. Bu metodlar o'quvchilarni faol, mustaqil fikrlashga o'rgatadi va amaliyotni yaxshilashga yordam beradi. Hamshiralik kadrlarni tayyorlash orqali sog'liqni saqlash tizimining samaradorligini oshirish mumkin. Malakali hamshira — bu nafaqat bemorlarni parvarish qiladi, balki tibbiy jarayonlarda shifokorlar va boshqa sog'liq xodimlari bilan samarali hamkorlik qiladi. Shuningdek, sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishda hamshiralarning o'rni juda katta. Hamshiralik ishini o'qitish — bu yuqori sifatli va amaliy tajribaga ega mutaxassislarni shakllantirish jarayoni bo'lib, u sog'liqni saqlash tizimining muvaffaqiyatli faoliyat yuritishi uchun zarur. Zamonaviy ta'lim metodlarini qo'llash esa malaka darajasini oshirishda va o'quv jarayonini samarali tashkil etishda muhim rol o'ynaydi.

Zamonaviy interaktiv metodlar turlari va ularning foydalari.

1. Simulyatsiya. Simulyatsiya metodlari talabalar uchun amaliy ko'nikmalarni xavfsiz muhitda bajarishga imkon beradi. Ular turli kasbiy vaziyatlarni ko'ringan holda, jarrohlik qo'llanmalari yoki boshqa hamshiralik protseduralarini mashq qilishda qo'llaniladi. Bu metod o'quvchilarning xatolarga kamroq moyil bo'lishini va o'z ishiga bo'lgan ishonchni oshirishini ta'minlaydi.

2. Virtual laboratoriyalar. Virtual laboratoriyalar orqali talabalar dori tayyorlash, antiseptik usullarni qo'llash kabi jarayonlarni kompyuter orqali mustaqil ravishda o'rganish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu o'qitish usuli ayniqsa pandemiya sharoitida ham samaradorlikni pasaytirmasdan ta'lim berish imkonini yaratadi.

3. Video taqdimotlar va vizual materiallar. Murakkab jarayonlarni tushuntirishda video materiallar qiyin tushuniladigan kontentni aniq va oson qabul qilinishiga yordam beradi. Shuningdek, bu usul talabalarda vizual xotirani rivojlantirishga hissa qo'shadi.

4. Guruh muhokamalari va rol o'yinlari. Guruhli muhokamalar va rol o'yinlari talabalarni o'z fikrlarini erkin ifoda etishga, jamoa bilan ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga undaydi. Shuningdek, ular mijozlar bilan samarali muloqot qilish, muammolarni hal qilish kabi muhim hamshiralik qobiliyatlarini shakllantiradi. Zamonaviy interaktiv metodlarning o'qitish samaradorligiga ta'siri. Ushbu metodlar yondoshuvi o'quvchilarning faolligini oshiradi, ta'limdagi monotonlikni bartaraf qiladi hamda o'rganilgan bilimlarni hayotiy vaziyatlarda qo'llashga tayyorlaydi. Natijada, talabalar kasbiy tayyorgarlik darajasi yuqori, mustaqil fikrlay oladigan, mas'uliyatli mutaxassislar sifatida shakllanadi. Hamshiralik ishini o'qitishda zamonaviy interaktiv metodlarning qo'llanilishi ta'lim sifatini oshirish va amaliy ko'nikmalarni mustahkamlashda katta rol o'ynaydi. Ushbu usullar nafaqat nazariy bilimlarni chuqurlashtiradi, balki o'quvchilarni real ish sharoitlariga tayyorlashda samarali vosita bo'lib xizmat qiladi. Shuning uchun ham zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish hamshiralik sohasidagi kadrlar tayyorlashda ajralmas qism hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyot va havolalar

1. Panfilov A.P. «Innovatsion pedagogik texnologiyalar» - M: «Akademiya markazi» nashriyoti, 2009 yil.
2. Professional pedagogika. /Rossiya Ta'lim akademiyasi, «Kasbiy ta'lim» uyushmasi - M: APO nashriyoti, 1997 yil